

Notat

Orientering om KKR høring om fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed

KKR Hovedstaden har sendt udkast til Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed samt tilhørende inspirationskatalog i høring. Formålet med den fælles strategi for hovedstadens 29 kommuner er at understøtte det sundhedsfremmende samarbejde på tværs af kommunegrænser i samarbejde med ungdomsuddannelserne. Udkastet til strategi samt inspirationskatalog er vedlagt som bilag.

Forvaltningen vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at udkastet til strategi opererer på det strukturelle niveau, og at der stiles efter at lave partnerskaber og aftaler på tværs af flere kommuner og ungdomsuddannelser.

Forvaltningen vurderer endvidere, at grundprincipper og hovedområder er relevante og i god tråd med Københavns Kommunes egen handleplan for psykisk sundhed 2019-23. BUU godkendte høringssvar hertil d. 19. juni 2019. Handleplanen er godkendt i SOU d. 19. september 2019 med en række justeringer samt et ændringsforslag fra SF om at etablere et Center for Mental Sundhed under Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Centeret skal være et fagligt stærkt center, der samler Sundheds- og Omsorgsforvaltningens indsatser til fremme af mental sundhed. Det fremgår af ændringsforslaget, at handleplanen spiller sammen med kommunens øvrige strategier og planer eksempelvis "Socialstrategien" og BUU's "Vores børn - fælles ansvar", som også har betydning for københavnernes mentale sundhed.

Forvaltningen vurderer samtidig, at KKR Hovedstadens udkast til strategi primært dækker områder under SUF, og at det derfor ikke er relevant med en egentlig behandling af udkastet til strategi i BUU.

For BUF er det især samarbejdet med den Forberedende Grunduddannelse (FGU) og UU om de unges sundhed, der er relevant i forbindelse med KKR Hovedstaden-strategien. Mange københavnske unge trives heldigvis godt, men samtidig er der en markant tendens til, at flere unge trives dårligt psykisk. Udviklingen viser sig også i stigende udgifter på Børne- og Ungdomsforvaltningens specialområde. En del af de unge på FGU og UU har udfordringer, der har at gøre med mental sundhed, og her giver det god mening også at have fokus herpå via samarbejdet i KKR Hovedstaden. Der ses overordnet en forværring i målgruppen af unge, der har brug for forberedende forløb, inden de kan overgå til ungdomsuddannelse eller starte i ordinært job. På tværs af BUF, BIF og FGU Hovedstaden træder især to ungeprofiler frem, hvis behov for støtte vil skulle imødeses i regi af København Kommunes

25. september 2019

Sagsnr.
2019-0234249

Dokumentnr.
2019-0234249-2

Center for Policy
Fagligt Indhold og Kvalitet

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

Telefon
3366 3366

EAN nummer
5798009371201

www.kk.dk

egne forberedende tilbud eller varetages af FGU Hovedstaden, hvis målet om ungdomsuddannelse / beskæftigelse skal lykkes på den lange bane:

- Psykisk sårbare unge (med angst og diagnose fx indenfor autismespektrum)
- Unge med udadreagerende adfærd (med diagnose som ADHD og/eller misbrug).

Sundheds- og Omsorgsudvalget har godkendt et høringssvar til KKR Hovedstaden d. 19. september 2019. Høringssvaret er vedlagt som bilag og hovedlinjerne i det er opridset nedenfor.

Indhold i udkast til fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed

Mange vaner og adfærd, som påvirker vores sundhed skabes i ungdomsårene, hvor mange unge eksperimenterer med alkohol, tobak og stoffer. Hver fjerde ung drikker for meget, 250.000 unge i Region Hovedstaden har prøvet at ryge hash og 27.000 unge vil gerne stoppe med at ryge. Dertil kommer, at hver femte ung angiver at have dårlig mental sundhed, svarende til ca. 41.000 af Hovedstadens unge.

De unge har deres hverdag i ungemiljøer på ungdomsuddannelser (fx gymnasier, erhvervsskoler og FGU), som ofte går på tværs af kommunegrænser. Derfor skal løsninger på mange af udfordringerne være tværkommunale og udvikles i dialog med skolerne.

KKR Hovedstaden vedtog i 2017 et mål for "Bedre fysisk og mental sundhed hos de unge". Dette er nu blevet konkretiseret i udkastet til en fælles kommunal strategi for fremme af fysisk og mental sundhed på tværs af kommunerne i Region Hovedstaden.

Strategiens vision sætter fokus på at styrke de unges muligheder i livet ved at fremme deres fysiske og mentale sundhed, og den fælles vision bygger på fire grundlæggende principper for måden, hvorpå kommunerne i Region Hovedstaden vil arbejde for at fremme unges fysiske og mentale sundhed. De fire principper er:

- Vi vil være en stærk samarbejdspartner
- Vi løfter i flok
- Vi indbyder til partnerskaber med ungdomsuddannelserne
- Vi arbejder med rammer og strukturer for at skabe større lighed i unges sundhed

For at kunne gennemføre strategien er der også fokus på kommunernes rolle, som er at:

- Indlede samarbejde med ungdomsuddannelserne og indbyde til partnerskaber om unges mentale sundhed samt brug af alkohol, stoffer og tobak
- Lægge vægt på strukturelle indsatser i samarbejde med ungdomsuddannelserne (fx ryge- og alkoholpolitikker på skoler)
- Målrette kommunale indsatser til alle unge på ungdomsuddannelserne uanset hvor stor en andel, der kommer fra andre kommuner

- Etablere de nødvendige interne kommunale fora for udveksling af viden om unges sundhed og koordinering af sundhedsindsatser
- Danne tværkommunale samarbejder omkring ungdomsuddannelser, der har matrikler i flere kommuner
- Gå i dialog med rektorforeningerne om at styrke unges fysiske og mentale sundhed

Inspirationskataloget indeholder eksempler på konkrete indsatser inden for mental sundhed, alkohol, stoffer og tobak, hvor kommunerne kan hente inspiration til at få strategiens vision og principper omsat til virkelighed.

Sundheds- og Omsorgsudvalgets høringsvar

Sundheds- og Omsorgsudvalget tilslutter sig i høringsvaret til KKR Hovedstaden udkastet til strategi og lægger herudover vægt på:

- At strategien udmøntes i strukturelle indsatser således, at sundhedsfremmende tiltag når alle unge uanset social baggrund.
- At Københavns Kommune gerne vil vidensdele bl.a. erfaringer med at etablere partnerskaber med de ungdomsuddannelser, som er placeret i kommunen. Partnerskabet og de lokale handleplaner bidrager til at opbygge stærke relationer til gavn for samarbejdet og tilrettelæggelsen af det fælles arbejde med at skabe sunde rammer for unge over tid.
- At der med fordel kan udvikles en formaliseret samarbejdsform, der beskriver, hvordan kommunerne i KKR Hovedstaden kan arbejde sammen om at løfte opgaverne i fællesskab på ungdomsuddannelser, hvor det er relevant.



Til KKR- Hovedstaden

**Københavns Kommunes høringssvar til KKR Hovedstadens
Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed for
kommunerne i Region Hovedstaden.**

15. august 2019

Til KKR Hovedstaden

Sagsnr.
2019-0220180

Københavns Kommune kvitterer for modtagelsen af KKR Hovedstadens udkast til Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed og det dertil hørende inspirationskatalog.

Dokumentnr.
2019-0220180-1

Sagsbehandler
Anne Sophie Gottlieb

Københavns Kommune tilslutter sig udkastet til fælles strategi og inspirationskataloget og bakker op om den fælles vision, at kommunerne i KKR Hovedstaden skal arbejde for at styrke alle unges muligheder i livet ved at fremme deres fysiske og mentale sundhed. Københavns Kommune bakker i særdeleshed op om, at kommunerne i KKR Hovedstaden skal arbejde med rammer og strukturer med henblik på at skabe større lighed i unges sundhed.

Den fælles vision er i god tråd med Københavns Kommunes nye handleplan "Bedre mental sundhed 2019-23". I handleplanen sætter Københavns Kommune fokus på, at alle unge skal trives bedre, og det skal bl.a. foregå ved, at Københavns Kommune understøtter trivselsfremmende rammer på ungdomsuddannelserne, som alle unge uanset social baggrund har nem adgang til.

Københavns Kommune har gode erfaringer med at styrke den interne organisering og viden, så ungdomsuddannelser får en samlet indsats med en tydelig afsender. Dette er med til at sikre, at alle unge har mulighed for at komme i kontakt med relevante sundhedstilbud.

Konkret har Københavns Kommune etableret partnerskaber med lokale handleplaner med ungdomsuddannelser placeret i kommunen, og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen samt eksterne foreninger samarbejder på tværs for at styrke unges

Sundhed og Forebyggelse
Afdeling for Strategisk
Folkesundhed

Sjællandsgade 40, Bygning
H, 3. sal
2200 København N

EAN nummer
5798009290359

www.kk.dk

fysiske og mentale sundhed. Tilrettelæggelsen af indsatser målrettet unge på ungdomsuddannelser i rammen af partnerskabet, har betydet, at alle ungdomsuddannelser har mulighed for få kendskab til og bruge kommunale indsatser og relevante tilbud fra civilsamfundets foreninger som fx headspace og Foreningen Sex og Samfund. Endelig kan ungdomsuddannelserne få hjælp til at planlægge undervisning eller udvikling af skolens sundhedspolitik.

Det er Københavns Kommunes erfaring, at dette bidrager til at opbygge stærke relationer til gavn for det tværkommunale samarbejde og tilrettelæggelsen af det fælles arbejde over tid. Københavns Kommune støtter derfor også op om de fire principper:

- Vi vil være en stærk samarbejdspartner
 - Vi løfter i flok
 - Vi indbyder til partnerskaber med ungdomsuddannelserne
- Vi arbejder med rammer og strukturer for at skabe større lighed i unges sundhed

Københavns Kommune ser gerne, at kommunerne KKR Hovedstaden løfter i flok og bidrager i samarbejdet på tværs af kommuner.

Københavns Kommune ser frem til at bidrage til dette samarbejde og deltage i kommunale fora for vidensdeling. Københavns Kommune deler allerede viden, erfaringer og indsatsbeskrivelser med andre kommuner, som har været i gang med at udvikle lignende indsatser.

Strategien beskriver kommunernes rolle i implementeringen af visionen, og hertil ønsker Københavns Kommune, at der fremadrettet udvikles en fælles arbejdsform og aftaler for, hvordan kommunerne kan arbejde sammen om at løfte opgaverne på ungdomsuddannelser i Region Hovedstaden. Dette kan med fordel være understøttet af KKR Hovedstaden.

Afslutningsvis bemærker Københavns Kommune, at inspirationskataloget med de konkrete eksempler er et godt værktøj til at dele inspiration og hente ny viden og ideer til indsatser.

Københavns Kommune ser frem til det kommende samarbejde med at implementere strategien og støtte op om, at de

unge, tilknyttet ungdomsuddannelser i KKR Hovedstaden, har adgang til sundhedsfremmende tilbud af høj kvalitet.

Med venlig hilsen

Sisse Marie Welling, Sundheds- og Omsorgsborgmester

KKR-Hovedstaden

Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed
for kommunerne i Region Hovedstaden

Inspirationskatalog



Inspirationskatalog

Inspirationskataloget indeholder eksempler på kommunale sundhedsindsatser for unge på ungdomsuddannelser med fokus på fremme af mental sundhed, forebyggelse af alkohol- og stofforbrug samt tobaksforebyggelse¹. Kataloget er et supplerende redskab til "Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed for kommunerne i Region Hovedstaden".

Formålet med kataloget er at vise eksempler på typer af tiltag inden for de tre områder mental sundhed, alkohol & stoffer og rygning i et samarbejde mellem kommune og ungdomsuddannelse. Kataloget henvender sig til regionens kommuner og indeholder eksempler på tiltag, som primært foregår på ungdomsuddannelser. Kataloget afgrænser sig fra tiltag / aktiviteter, som ikke foregår i et samarbejde med ungdomsuddannelserne. Ofte er det kommunens rolle at facilitere og

løbende understøtte tiltagene ude på ungdomsuddannelserne.

Indsatserne beskrevet i kataloget er vedvarende indsatser, som enten udmøntes på strukturelt, gruppebaseret eller individrettet niveau. Kataloget indeholder en kort beskrivelse af formålet med den enkelte type indsats samt links til beskrivelser og/ eller kontaktoplysninger til den pågældende kommune for yderligere information.



¹ Eksemplerne er indhentet juni 2019.



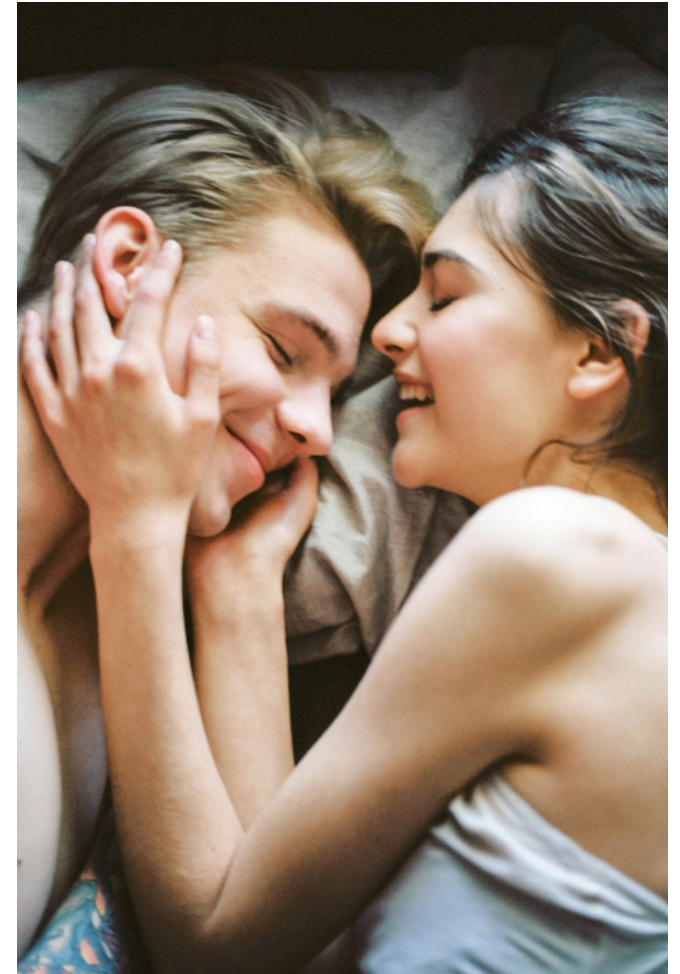
Tema 1

Mental sundhed

Indsats	Formål Niveau (strukturelt, gruppe eller individrettet)	Kommuner med denne type indsatser
Partnerskab mellem kommune og ungdomsuddannelser om flere temaer, herunder mental sundhed	<p>Formålet er at sætte sundhed og trivsel på dagsordenen i et samarbejde mellem kommune og ungdomsuddannelse, så eleverne påvirkes af sundhedsfremmende rammer og tilbud</p> <p>Der er størst udbytte ved en flerstrengt strategi, hvor partnerskabets aktiviteter foregår på flere niveauer. Det er vigtigt, at det strukturelle niveau prioriteres som rammesættende for de unges hverdag</p>	<p>København Folkesundhed@suf.kk.dk sundhed.kk.dk/ungdomsuddannelse</p> <p>Frederiksberg Sundhedscentret@frederiksberg.dk sund.frederiksberg.dk/sundhedstilbud/tilbud-til-unge/tilbud-til-ungdomsuddannelser</p> <p>Frederikssund campus.frederikssund.dk/Trivsel</p>
Trivselspolitik	<p>Formålet med en trivselspolitik er at styrke det daglige arbejde med at skabe sunde fællesskaber og et godt psykisk undervisningsmiljø, der fremmer trivsel og læring og forebygger frafald blandt eleverne på uddannelsen. Relevante fokusområder i trivselspolitikken kan være fællesskaber, en tryk skolestart, stress, præstationskultur og digital sundhed</p> <p>Der kan iværksættes tiltag på flere niveauer, men det er væsentligt at have fokus på rammer og strukturer</p>	<p>København Folkesundhed@suf.kk.dk sundhed.kk.dk/ungdomsuddannelse</p> <p>Frederiksberg Sundhedscentret@frederiksberg.dk sund.frederiksberg.dk/sundhedstilbud/tilbud-til-unge/tilbud-til-ungdomsuddannelser</p>
Ungedrevet trivselsinitiativer på tværs af gymnasier – Kommune som samarbejdspartner i stedet for initiativtager	<p>Samarbejde mellem kommune og gymnasier om oprettelse af et "elevråds-summit" på tværs af flere gymnasier. Formålet er iværksættelse af tiltag inden for mental sundhed, særligt præstationskultur og andre aktuelle udfordringer</p>	<p>Gentofte Fritid@gentofte.dk EN UNG POLITIK www.gentofte.dk/da/Indflydelse-,a-,politik/Kommunalbestyrelsen/Opgaveudvalg/Tidligere-opgaveudvalg/Ungepolitik</p>

Indsats	Formål Niveau (strukturelt, gruppe eller individrettet)	Kommuner med denne type indsatser
<p>Dialog-, netværks- eller temamøder</p> <p>CASE 1</p>	<p>Formålet er at opbygge relationer, dele erfaringer og viden ved at mødes regelmæssigt og systematisk</p> <p>Afhængigt af resultater på møderne, kan der både iværksettes strukturelle tiltag eller aktiviteter målrettet grupper / individer</p>	<p>Rudersdal ungi@rudersdal.dk</p> <p>København Folkesundhed@suf.kk.dk sundhed.kk.dk/ungdomsuddannelse</p> <p>Gladsaxe SSF@gladsaxe.dk</p>
<p>Sundhedstjek, adgang til sundhedspersonale på skolen</p>	<p>Formålet er at tilbyde adgang til tilgængelig og åben konsultation bemandet med psykologer og sygeplejersker, hvor unge med spørgsmål til fysisk eller psykisk sundhed kan få hjælp</p> <p>Der er tale om et individrettet tilbud</p>	<p>København Folkesundhed@suf.kk.dk www.kk.dk/sundhedstjek</p> <p>Frederiksberg Sundhedscentret@frederiksberg.dk sund.frederiksberg.dk/sundhedstilbud/tilbud-til-unge/tilbud-til-ungdomsuddannelser</p>
<p>Psykologsamtaler eller andre rådgivningssamtaler om mental sundhed – tilbud om forløb eller gruppesamtaler</p>	<p>Formålet er at tilbyde lokalt tilgængelige og fortrolige forløb hos psykolog</p> <p>Forløbene kan foregå som gruppeforløb eller et individuelt tilbud</p>	<p>København Folkesundhed@suf.kk.dk www.sundhed.kk.dk/artikel/ung-i-forandring</p> <p>Frederiksberg Sundhedscentret@frederiksberg.dk sund.frederiksberg.dk/sites/sund/files/attached/aktivitetskatalog_2._udgave.pdf</p>

Indsats	Formål Niveau (strukturelt, gruppe eller individrettet)	Kommuner med denne type indsatser
<p>Søvn – et dialogbaseret oplæg om unge og søvn</p> <p>CASE 2</p>	<p>Formålet er at sprede viden om vigtigheden af god søvn, og hvordan man understøtter god søvn</p> <p>Tilbuddet er på gruppeniveau</p>	<p>København Folkesundhed@suf.kk.dk sundhed.kk.dk/ungdomsuddannelse</p>
<p>Dialog og samarbejde om trivsel og sundhed på ungdomsuddannelserne</p> <p>CASE 3</p>	<p>Formålet er at sætte fokus på, hvordan flest mulig elever på ungdomsuddannelserne lærer og trives.</p>	<p>Hillerød aeldreogsundhed@hillerod.dk</p>
<p>Kursus i Personlig styrke – Et kursusforløb med fokus på selvværd og mental trivsel</p>	<p>Formålet er, at eleverne gennem faglige oplæg, fælles drøftelser, øvelser og hjemmeopgaver får redskaber til at opbygge selvværd og bryde vaner, der spænder ben for mental trivsel</p> <p>Der er tale om tiltag på gruppeniveau</p>	<p>Hillerød www.ung3400.dk</p>
<p>Udvidet Anonym Ungerådgivning</p> <p>Anonym rådgivning til elever på ungdomsuddannelser</p> <p>CASE 4</p>	<p>Formålet er at tilbyde anonym ungerådgivning med kort varsel for at forebygge mistrivsel og undgå frafald på ungdomsuddannelser. Rådgivningen er udgående og kan foregå der, hvor eleven er</p> <p>Der er tale om tiltag på individniveau</p>	<p>Hillerød aeldreogsundhed@hillerod.dk www.ung3400.dk</p>



Cases

Case 1

NETVÆRK

Rudersdal Kommune har etableret et "Gymnasienetværk", som er et samarbejdsforum bestående af de to gymnasier beliggende i Rudersdal Kommune og de kommunale instanser: Ung i Rudersdal (ungeindsats), sundhedsafdelingen og den kommunale børnelæge. Netværket mødes to gange årligt. Fokus på møderne er de unges sundhed. Der udarbejdes årligt en sundhedsprofil for elever på gymnasier, og dennes resultater danner baggrund for drøftelse vedrørende rygning, alkohol og mental sundhed. Eleverne besvarer undersøgelsen i en undervisningstime, hvilket medfører en høj svarprocent.

Case 2

SØVN

Københavns Kommune tilbyder at holde dialogbaseret oplæg ude på ungdomsuddannelserne, som giver eleverne viden om vigtigheden af et godt søvnmønster og gode råd om god søvns. Oplægget veksler mellem teori, dialog og refleksion over egne vaner. Undervejs inspireres til redskaber og praktiske øvelser, som de unge let kan benytte på egen hånd efterfølgende. Undervisningen varer halvanden time og afholdes for grupper af 25-30 elever. Københavns Kommune tilsender inspirationsmateriale til forberedelse inden afholdelse af oplægget, og efter ca. en måned afholder ungdomsuddannelsen en opfølgende session med dialog og refleksion.

Case 3

DIALOG OG SAMARBEJDE OM TRIVSEL OG SUNDHED PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE

Via Handleplan for sundhed og forebyggelse 2019-22 i Hillerød Kommune skal der sættes øget fokus på dialog med ungdomsuddannelserne om det gode studieliv, og hvordan man sammen kan støtte op om, at flest mulig studerende på ungdomsuddannelserne lærer og trives. Dialogen skal bygge videre på det arbejde og de samarbejder, som allerede er i gang, lige som andre interessenter omkring ungdomsuddannelserne skal inviteres ind til at bidrage, således at det bliver en samskabende proces med flere kompetencer og ressourcer i spil.

Opstarten vil bygge på interviews med ungdomsuddannelserne og de unge i forhold til, hvor potentialerne er størst i forhold til at fremme trivsel. Herefter præsenteres resultaterne af undersøgelsen på en workshop, hvor der i fællesskab skal reflekteres og skabe nye prøvehandling, som kan afprøves.

Case 4

DEN UDVIDEDE ANONYME UNGERÅDGIVNING

Hillerød Kommune tilbyder jf. Servicelovens §11 Åben Anonym rådgivning til børn og unge mellem 13-25 år i Hillerød Kommune. Den Udvidede Ungerådgivning er den del af rådgivningen, der retter sig mod unge på ungdomsuddannelser. Formålet med tilbuddet er at forebygge mistrivsel gennem let tilgængelig rådgivning.

Den udvidede rådgivning tilbyder 2-3 samtaler til unge, der går på ungdomsuddannelser i kommunen uanset bopælskommune. Man kan henvende sig med alle typer af udfordringer, der kræves ingen henvisning, og man har mulighed for at være anonym.

Medarbejderne i rådgivningen oplyser om tilbuddet på morgensamlinger, og samtalerne finder sted i studievejledning på ungdomsuddannelsen eller i Åben Anonym Ungerådgivnings lokaler.



Tema 2

Alkohol og Stoffer

Indsats	Formål Niveau (strukturelt, gruppe eller individrettet)	Kommuner med denne type indsatser
Partnerskab med ungdomsuddannelser	<p>Forebyggelse af alkohol- og stofmisbrug blandt unge på ungdomsuddannelser kan indgå som et indsatsområde i partnerskabsaftaler med ungdomsuddannelser.</p> <p>Formålet er at bidrage til en sundere alkoholkultur med mulighed for brobygning til kommunale rådgivnings brobygning og rådgivning.</p>	<p>København Folkesundhed@suf.kk.dk sundhed.kk.dk/ungdomsuddannelse</p> <p>Frederiksberg Sundhedscentret@frederiksberg.dk sund.frederiksberg.dk/sundhedstilbud/tilbud-til-unge/tilbud-til-ungdomsuddannelser</p>
Forældremøder om unge i overgange	<p>Formålet er at sprede viden og forståelse for forældrenes rolle i de unges liv i forbindelse med overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse</p> <p>Der er tale om tiltag på gruppeniveau</p>	<p>Rudersdal ungi@rudersdal.dk</p>
Workshops og oplæg om flertalsmisforståelser for elever på ungdomsuddannelser	<p>Formålet er at sprede viden og forståelse om flertalsmisforståelser om alkohol- og rusmiddelforbrug hos unge</p> <p>Der er tale om tiltag på gruppeniveau</p>	<p>København Folkesundhed@suf.kk.dk sundhed.kk.dk/ungdomsuddannelse</p> <p>Frederiksberg Sundhedscentret@frederiksberg.dk sund.frederiksberg.dk/sundhedstilbud/tilbud-til-unge/tilbud-til-ungdomsuddannelser</p>

Indsats	Formål Niveau (strukturelt, gruppe eller individrettet)	Kommuner med denne type indsatser
Alkoholpolitik og aktiviteter CASE 5	<p>Formålet er at fremme en sundere alkoholkultur blandt unge og sprede viden om, hvordan man kan lave alkoholfrie ungemiljøer, f.eks. med alkoholfrie fester og rusture</p> <p>Der kan iværksættes tiltag på flere niveauer, men det er væsentligt at have fokus på rammer og strukturer</p>	København Folkesundhed@suf.kk.dk sundhed.kk.dk/ungdomsuddannelse
Dialog, rådgivning og opsporing samt tættere samspil mellem misbrugscenter og ungdomsuddannelserne	<p>Formålet er at forebygge unges forbrug af hash og andre stoffer samt at opspore unge med et misbrug samt tilbyde rusmiddelbehandling til unge i misbrug</p> <p>Der kan både være tale om individrettet og gruppetilbud</p>	København Folkesundhed@suf.kk.dk www.kk.dk/institution/ro-pa-rusen Frederiksberg Sundhedscentret@frederiksberg.dk www.frederiksberg.dk/fkrc
Rusmiddelrådet og rusmiddelgruppen – to tværgående netværk CASE 6	<p>Formålet er at sikre en tværfaglig koordineret forebyggende og behandlende rusmiddelindsats bestående af repræsentanter fra ungdomsuddannelserne, politi samt kommune</p>	Bornholm sundhedsteam@brk.dk
Spil om fællesskab, trivsel og en god festkultur	<p>I samarbejde med ungdomsuddannelserne er udviklet et trivselsspil, som kan spilles f.eks. ved studiestart</p>	Hillerød aeldreogsundhed@hillerod.dk

Cases

Case 5

SOCIALE ARRANGEMENTER UDEN ALKOHOL

I rammen af skolens alkoholpolitik arrangeres fester og samlinger uden alkohol. I alkoholpolitikken er der fokus på at styrke fællesskabet. Det sker ved at invitere eleverne til attraktive, sjove og inkluderende arrangementer, hvor samværet er i fokus. Københavns Kommune tilbyder at afholde workshop og hjælpe med at udvikle sociale arrangementer uden alkohol. Det kan være en arbejdsgruppe på ungdomsuddannelsen bestående af elever, medarbejdere og evt. ledelse, som planlægger og gennemfører arrangementet.

Kræftens bekæmpelse har udviklet konceptet "Fuld af liv" – morgenfester, som giver eleverne en inkluderende festoplevelse uden alkohol, hvor de positive erfaringer kan tages med – også til weekendens fester.



Case 6

RUSMIDDELRÅDET OG RUSMIDDELGRUPPEN – TO TVÆRGÅENDE NETVÆRK

Bornholms Regionskommune har etableret en rusmiddelgruppe og et rusmiddelråd. Rusmiddelgruppen koordinerer kommunens rusmiddelindsatser. Rusmiddelgruppens medlemmer består af repræsentant fra ungdomsuddannelserne, politi samt kommune.

Rusmiddelrådet diskuterer forgange års rusmiddelindsatser og drøfter rusmiddelgruppens forslag

til det kommende års prioriterede rusmiddelindsatser. Rusmiddelrådet består af bl.a. politi, kommune, DGI, repræsentant fra ungdomsuddannelserne, natteravne og røde kors. Formålet med det etablerede netværk er at sikre en tværfaglig koordineret forebyggende og behandlende rusmiddelindsats på Bornholm.



Tema 3

Røgfrie miljøer

Indsats	Formål Niveau (strukturelt, gruppe eller individrettet)	Kommuner med denne type indsats
Partnerskab med ungdomsuddannelser	Røgfrihed blandt unge kan indgå som et indsatsområde i partnerskabsaftaler mellem kommuner og ungdomsuddannelser	København Folkesundhed@suf.kk.dk sundhed.kk.dk/ungdomsuddannelse Frederiksberg Sundhedscentret@frederiksberg.dk
Bliv en vinder uden tobak – En del af partnerskabet Røgfri Fremtid CASE 7	Formålet med partnerskabet er at støtte uddannelsesinstitutionerne med at få sat rygning på dagsordenen og understøtte røgfrie miljøer på skolerne Der er tale om indsats på et strukturelt niveau med mulighed for delaktiviteter.	Bliv en Vinder uden tobak www.udentobak.dk Udviklet med blandt andre ni kommuner på Vestegnen og Sydamer: Albertslund, Brøndby, Dragør, Glostrup, Hvidovre, Høje Taastrup, Ishøj, Tårnby og Vallensbæk.
Røgfri Ungdom vha. rygestop og events	Der er etableret et samarbejde med kommunens ungdomsuddannelser om rygestop og sundhedsevents	Ballerup Kommune sundhedshuset@balk.dk København sundhed.kk.dk/ungdomsuddannelse
Røgfri Campus CASE 8	Formålet med samarbejdet er at sikre et røgfrit miljø på ungdomsuddannelser	Bornholm sundhedsteam@brk.dk hjerterforeningen.dk/roegfrierhvervsskoler campusbornholm.dk/tags/rogfri Frederikssund sundhedoghr@frederikssund.dk
Sundhedsformidlerne	Formålet er at skabe dialog og formidle viden om rygning til elever på alle skoler og ungdomsuddannelser	Bornholm sundhedsteam@brk.dk

Cases

Case 7

RØGFRI UNGDOMSUDDANNELSE – BLIV EN VINDER UDEN TOBAK

Røgfri Ungdomsuddannelse – "Bliv en vinder uden tobak" er en delindsats af partnerskabet Røgfri Fremtid, hvor Kræftens Bekæmpelse og Tryk Fonden og flere kommuner har en fælles vision om et røgfrit Danmark i 2030. Der er fokus på tre indsatsområder: Tobaksfri Folkeskole, Tobaksfri Ungdomsuddannelse og Tobaksfri Fritid. Visionen om en røgfri generation, hvor ingen børn og unge ryger i 2030, skal realiseres i fællesskab med borgere, organisationer og private virksomheder.

Case 8

RØGFRI CAMPUS

Campus Bornholm er røgfri. Campus Bornholm består af en række ungdomsuddannelser og efteruddannelser. Det er ikke tilladt for elever og medarbejdere at ryge i undervisnings- og arbejdstiden, hverken på eller i områderne omkring skolen. Med rygning forstås alle former for rygning, inkl. elektroniske cigaretter og snus.

Der er på Campus Bornholm lavet flere indsatser for at styrke et røgfrit miljø ved at etablere andre fællesskaber med aktiviteter målrettet de unge samt uddanne rygestoprådgivere og tilbyde rygestopkurser i skoletiden. Røgfri Campus Bornholm er startet som et samarbejdsprojekt med mange aktører herunder ungdomsuddannelserne og erhvervsskolen.



KKR-Hovedstaden



KKR-Hovedstaden



Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed

– for kommunerne i Region Hovedstaden

Sammen er vi stærkere

I foråret 2017 godkendte Region Hovedstadens 29 kommuner "KKR-mål for sundhed – Kommunernes fælles rolle på det somatiske og psykiatriske sundhedsområde i hovedstadsregionen". Denne strategi er et resultat af det mål, der omhandler "Bedre fysisk og mental sundhed hos de unge".

Formålet med KKR-målet om unges sundhed er, at kommunerne i Region Hovedstaden går sammen om at yde en bedre ind-

sats i forhold til de unges mentale og fysiske sundhed for på længere sigt at styrke de unges muligheder for at gennemføre en uddannelse og leve det liv, de gerne vil. For ved at stå sammen, står vi langt stærkere, når vi indbyder ungdomsuddannelserne til dialog og partnerskaber om sundhed, end hvis vi har 29 forskellige positioner.¹

KKR-målet om unges sundhed understøtter ét af regeringens otte nationale mål for sundheds-

væsenet; nemlig målet om "flere sunde leveår", hvor udviklingen i middelelivet og dagligrygere i befolkningen følges.

Denne strategi udgør en fælles strategi for fremme af fysisk og mental sundhed på tværs af kommunerne i Region Hovedstaden.

Juni 2019



De største Sundhedsudfordringer

Det er i ungdomsårene, der skabes grobund for nye vaner og ny adfærd – en adfærd der ofte fastholdes ind i voksenlivet. Mange unge er sunde, trives godt og udvikler sig, som de skal. Men det er også i ungdomsårene, at mange eksperimenterer og har en risikabel sundhedsadfærd; blandt andet hvad angår alkohol, tobak og stoffer.

Derudover har der i de seneste år været en stigende opmærk-

somhed på betydningen af unges mentale sundhed – eller mangel på samme. Dårlig mental sundhed giver ikke bare ringere livskvalitet, men kan også forhindre unge i at gennemføre en uddannelse og komme i job.

Mental sundhed er en af de største udfordringer blandt unge. Hver femte ung angiver, at have dårlig mental sundhed, hvilket svarer til ca. 41.000 af Region Hovedstadens unge.

Danske unge drikker generelt langt mere alkohol end andre europæiske unge, og i Region Hovedstaden drikker de unge tilmed væsentligt mere end unge i resten af landet. Hver fjerde ung med et højt alkoholindtag i Region Hovedstaden vil gerne nedsætte sit forbrug; svarende til 10.500 unge.

Stoffer er også blevet en del af festkulturen blandt mange unge. Den eksperimentelle brug af stoffer toppe i 16-19

Mental sundhed defineres som "en tilstand af trivsel, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress samt indgå i fællesskaber" (WHO)



års alderen, og de færreste starter med at tage stoffer, efter de er fyldt 20 år. I de senere år har der været en stigning i forbruget af hash, som er den mest udbredte udfordring. Mere end 250.000 unge i Region Hovedstaden har prøvet at ryge hash.

16 % af unge ryger cigaretter dagligt, og andelen er stigende.

80 % af rygerne starter, før de fylder 20 år. På erhvervsskoler ryger tre gange så mange elever dagligt i forhold til gymnasieelever; der er henholdsvis 37 % dagligrygere på erhvervsskolerne og 12 % på gymnasierne. Tre ud af fire unge dagligrygere i Region Hovedstaden ønsker at stoppe med at ryge. Det svarer til ca. 27.000 unge.

Generelt ses social ulighed med ophobning af sundhedsproblemer blandt unge, hvis forældre har en lav socioøkonomisk status. Der er derfor også forskel på de forskellige uddannelsessteder på, hvor udbredt sundhedsudfordringerne er blandt de unge.

Andelen, der har erfaringer med andre stoffer end hash, er højere blandt unge med forældre med kort uddannelse sammenlignet med unge med forældre med længerevarende uddannelse. For unges alkoholvaner forholder det sig omvendt. Unge af forældre med høj socioøkonomisk status drikker således hyppigere og større mængder af alkohol end unge i familier med lav socioøkonomisk status.



Vision

Visionen for kommunerne i Region Hovedstaden er, at vi vil:

Styrke de unges muligheder i livet ved at fremme deres mentale sundhed samt mindske deres brug af alkohol, stoffer og tobak. Samtidig vil vi styrke organiseringen omkring de unges sundhed for sammen at være en stærkere partner for ungdomsuddannelserne i samarbejdet om at skabe sunde rammer på uddannelsesstederne.



Sådan arbejder vi med unges fysiske og mentale sundhed på tværs af kommuner og ungdomsuddannelser

For at leve op til visionen bygger strategien på fire grundlæggende principper for måden, hvorpå kommunerne i KKR-Hovedstaden vil arbejde med at fremme unges fysiske og mentale sundhed. Principperne danner grundlaget for de konkrete indsatser, der igangsættes, og som beskrives i et særskilt inspirationskatalog.

Vi vil være en stærk samarbejdspartner

De sundhedsmæssige udfordringer, som unge står med i dag, er så komplekse, at de ikke kan lø-

ses af en enkelt faggruppe eller inden for en enkelt forvaltning eller sektor. Mange af Region Hovedstadens kommuner samarbejder derfor allerede internt på tværs af fagområder og egne forvaltninger i kommunen for at styrke de unges sundhed.

For at blive en endnu stærkere partner for ungdomsuddannelserne vil de enkelte kommuner etablere de nødvendige fora for udveksling af viden om unges sundhed samt intern koordinering af tilbud og indsatser til

unge. En veletableret organisation i kommunerne på ungeområdet medvirker til at sikre en sammenhængende, helhedsorienteret og effektiv indsats og vil betyde, at kommunerne står som en stærkere samarbejdspartner for ungdomsuddannelserne.

Vi løfter i flok

Unge mellem 15 og 25 år har hele hovedstadsregionen som deres hjemkommune. De skeler ikke til kommunegrænser, når de lever deres liv. Når vi vil gøre det lettere og mere attraktivt



DE FIRE PRINCIPPER:

Vi vil være en stærk samarbejdspartner

Vi løfter i flok

Vi indbyder til partnerskaber med ungdomsuddannelserne

Vi arbejder med rammer og strukturer for at skabe større lighed i unges sundhed

for unge at leve sundere og tage ansvar for egen sundhed, må vi anskue unges sundhed som et fælles tværkommunalt ansvarsområde og løfte i flok.

Langt de fleste unge går på ungdomsuddannelser, som ikke er kommunale, og ofte ligger uden for den kommune, de bor i. Vi betragter derfor unge, der går på en ungdomsuddannelse inden for en given kommune-grænse, som kommunens egne unge. Det betyder eksempelvis, at kommunen indbyder til

samarbejde med ungdomsuddannelserne i kommunen uanset hvor stor en andel af ungdomsuddannelsens elever, der bor i kommunen. Sundhedsindsatser på ungdomsuddannelserne skal samtidig være tilgængelige for alle unge på uddannelsen uanset bopæl. Vi vil ligeledes arbejde for at etablere tværkommunale samarbejder omkring indsatser på ungdomsuddannelser, der har matrikler i flere kommuner. På den måde sikrer vi, at unge på en bestemt uddannelse får de samme indsatser, rammer

og muligheder – uanset hvilken kommune i Region Hovedstaden, den pågældende uddannelse er geografisk placeret i.

Vi indbyder til partnerskaber med ungdomsuddannelserne

Usunde vaner i relation til alkohol, stoffer, tobak og mental sundhed er særlig udbredt blandt unge. At forbedre unges sundhed handler ikke kun om at forebygge usunde vaner. De unges sundhedsvaner kan have stor betydning for, om de gennemfører en uddannelse. En



Med **STRUKTURELLE INDSATSER** forstås indsatser, hvor rammerne og omgivelserne indrettes, så de fremmer en sundere livsstil for de unge; fx via udarbejdelse af sundhedspolitikker eller indførelse af Røgfri Skoletid på ungdomsuddannelserne. Strukturel forebyggelse er den bedste metode til at nå alle borgere uanset social baggrund. Dermed mindsker vi den sociale ulighed i sundhed.

gennemført uddannelse er både afgørende for, hvordan de unge klarer sig senere i livet, og for hvordan deres sundhed bliver.

Når unge forlader folkeskolen, er de én af de borgergrupper, som er mindst i kontakt med kommunen. Der hvor vi finder langt de fleste unge, er på ungdomsuddannelserne. Uddannelsesstederne er derfor en vigtig aktør at samarbejde og danne partnerskaber med, når vi vil styrke de unges muligheder for at gennemføre en uddannelse, fremme deres mentale sundhed,

forebygge rygning samt brug af stoffer og alkohol.

Vi arbejder med rammer og strukturer for at skabe større lighed i unges sundhed

Der ses ofte en social gradient i sundhed, hvor de sociale vilkår, som de unge vokser op i, har stor betydning for deres sundhed og trivsel; herunder også om de gennemfører en ungdomsuddannelse.

Vi lægger vægt på at arbejde med strukturelle indsatser, der kan give unge de bedste vilkår, for at leve

en sund tilværelse. Det sunde valg, skal være det nemme valg i forhold til rygning, stoffer og alkohol, og unge skal ikke opleve mistrivsel i deres uddannelsesforløb.

I samarbejdet med ungdomsuddannelserne og i dialogen med Danske Gymnasier vil vi sætte fokus på at igangsætte strukturelle og flerstrengede sundhedsfremmende indsatser. For når vi arbejder målrettet på at skabe sundere rammer for alle, så fremmes sundheden for alle – og ikke kun for de få.



Sådan gennemfører vi strategien

Kommunernes rolle i at gennemføre strategien er, at:

- Indlede samarbejde med ungdomsuddannelserne og indbyde til partnerskaber om unges mentale sundhed samt brug af alkohol, stoffer og tobak
- Lægge vægt på strukturelle indsatser i samarbejde med ungdomsuddannelserne
- Målrette kommunale indsatser til alle unge på ungdomsuddannelserne uanset hvor stor en andel, der kommer fra andre kommuner
- Etablere de nødvendige interne kommunale fora for udveksling af viden om unges sundhed og koordinering af sundhedsindsatser
- Danne tværkommunale samarbejder omkring ungdomsuddannelser, der har matrikler i flere kommuner
- Gå i dialog med Danske Gymnasier om at styrke unges fysiske og mentale sundhed

For at få strategiens vision og principper omsat til virkelighed, har vi udarbejdet et katalog med eksempler på konkrete indsatser inden for mental sundhed, alkohol, stoffer og tobak

[indsæt link til inspirationskatalog].

KKR-Hovedstaden

